

IEDEREEN OP SCHOOL

1. Woord vooraf

Soms komen leerlingen veelvuldig te laat of niet op school. Bijvoorbeeld als ze ziek zijn. Of ze spijbelen. Soms hebben ouders weet van dit verzuim, soms helemaal niet. Als verzuimen vaak gebeurt, dan raken ze achterop. Ook komt het voor dat ze de school helemaal niet afmaken. Dan is het later veel moeilijker werk te vinden, zeker werk dat ze leuk vinden. In de leerplichtwet staat uitgelegd wat ouders, jongeren en de school moeten doen om ervoor te zorgen dat jongeren naar school blijven gaan.

De CSW wil met deze publicatie aandacht vragen voor schoolverzuim (geoorloofd en ongeoorloofd) en duidelijk maken welke rol leerlingen, ouders, school, leerplichtambtenaren en een jeugdverpleegkundige kunnen en soms moeten spelen.

Jongeren moeten zo goed mogelijk worden toegerust met de kennis en vaardigheden, die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven.

Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste. Daarbij heeft handhaving van de leerplicht meer dan voorheen de aandacht van de rechterlijke macht. De wet stelt niet alleen de leerling en ouders verantwoordelijk voor de naleving van de leerplichtwet, ook de CSW kan geverbaliseerd worden als de school zich niet aan de regels van de leerplichtwet houdt.

Deze publicatie is bestemd voor ouders en leerlingen van de CSW. Hierin worden de schoolregels omtrent verzuim nader uitgelegd. Ook staat erin hoe ouders frequent te laat komen en spijbelen kunnen tegengaan en hoe de school hiermee omgaat.

Ieder kind heeft recht op onderwijs, maar heeft ook de plicht hieraan deel te nemen.

2. Soorten verzuim

Niet elk (ongeorloofd) verzuim van een leerling moet op dezelfde wijze aangepakt worden. Daarbij is het handig om het volgende onderscheid aan te brengen:

- a. Ziekteverzuim
Een leerling is door fysieke of psychische beperkingen niet of beperkt in staat op school aanwezig te zijn.
- b. Luxe verzuim

Hiervan is sprake als een leerling zonder toestemming wegblijft van school vanwege extra vakantie, eerder op vakantie gaan, familieweekend etc. Deze vorm van verzuim meldt de school altijd bij de leerplichtambtenaar.

c. Relatief verzuim

Een leerling is ongeoorloofd afwezig. Dit kan betekenen frequent te laat komen, spijbelen.

De CSW is verplicht aan de leerplichtambtenaar te melden:

- als de jongere drie dagen of meer achtereenvolgend verzuimt;
- als de jongere in een periode van vier opvolgende lesweken meer dan 1/8 van het aantal lessen verzuimt (ongeveer 16 lessen);
- als de jongere negen keer of meer te laat op school of in de les verschijnt.

d. Absoluut verzuim

Een leerling staat niet meer ingeschreven op een school en onttrekt zich geheel aan de leerplichtwet.

Hieronder besteden we nadere aandacht aan de verschillende vormen van verzuim. Gezien het beperkt aantal gevallen laten we absoluut verzuim verder onbesproken.

3. Ziekteverzuim

Natuurlijk, als een leerling ziek is, kan hij de school dikwijls niet bezoeken. Maar soms hoeft dit niet te betekenen dat voor een langere periode alle lessen gemist hoeven te worden. In een situatie van bijvoorbeeld de ziekte van Pfeiffer is het (na verloop van tijd) heel wel denkbaar dat een leerling met een aangepast rooster gedeeltelijk de lessen weer hervat. Vanuit school nemen we daartoe initiatieven, maar kunnen ook leerlingen en ouders zelf contact leggen met een mentor of teamleider om zo'n aangepast rooster te bespreken.

Leerlingen die met enige regelmaat ziek gemeld worden, kunnen begeleid worden door de jeugdverpleegkundige van de GGD Zeeland. De ervaring leert dat leerlingen die regelmatig ziek zijn niet alleen verzuimen vanwege ziekte, maar dat er soms andere redenen voor het verzuim zijn dan de voorgewende ziekte.

De teamleider kan aan de jeugdverpleegkundige vragen om deze leerlingen voor een gesprek op school uit te nodigen. Uiteraard worden ouders hierover geïnformeerd; zij worden tevens gevraagd bij het gesprek aanwezig te zijn. De begeleiding van de jeugdverpleegkundige is erop gericht om de reden van het ziekteverzuim te achterhalen en zo mogelijk op te kunnen lossen. In sommige situaties kan ook de schoolarts vanuit de GGD Zeeland hierin een rol spelen.

4. Luxe verzuim

In principe wordt er buiten de vastgestelde schoolvakanties geen extra (vakantie)verlof aan leerlingen toegestaan.

In sommige gevallen kan de leerling extra vrij krijgen van school (voor maximaal 10 schooldagen per jaar). Dat kan alleen als er sprake is van 'andere gewichtige omstandigheden'. U kunt hierbij denken aan:

- een verhuizing van uw gezin; voor ten hoogste één dag;
- voor het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zover dit niet buiten de lessen kan geschieden, bijv. een rechtszaak;
- voor het bijwonen van een huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad, voor één of ten hoogste twee dagen (afhankelijk van de vraag of het huwelijk in of buiten de woonplaats van de leerplichtige wordt gesloten);
- bij ernstige ziekte van ouders of bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad;

- bij overlijden van bloed- en aanverwanten in de eerste graad voor ten hoogste vier dagen; van bloed- en aanverwanten in de tweede graad voor ten hoogste twee dagen; van bloed- en aanverwanten in de derde of vierde graad voor ten hoogste één dag;
- bij bevalling van moeder/verzorgster;
- bij ambtsjubilea (25, 40, 50 jaar) en huwelijksjubilea (12½, 25, 40, 50, 60 jaar) van bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, voor ten hoogste één dag;
- bij (andere) calamiteiten;

Waar mogelijk moet een aanvraag voor een extra vrije dag zo spoedig mogelijk schriftelijk ingediend worden bij de teamleider (bij voorkeur en waar mogelijk minimaal vier weken van tevoren.)

Voorbeelden van situaties waarin een leerling geen extra vrije dagen kan krijgen:

- familiebezoek in het buitenland;
- vakantie in een goedkope periode of vanwege een speciale aanbieding;
- vakantie onder schooltijd bij gebrek aan andere boekingsmogelijkheden;
- een uitnodiging van familie of vrienden om buiten de gewone schoolvakantie op vakantie te gaan;
- eerder vertrek of latere terugkeer vanwege (verkeers-)drukke;
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- verlofperiode van ouders vanwege levensloopregeling.

Buiten de schoolvakanties om mogen leerlingen niet van school wegblijven, bijvoorbeeld om op wintersport te gaan of om familie in het buitenland te bezoeken. Voor vakantie onder schooltijd kan alleen een uitzondering worden gemaakt als uw kind niet tijdens de schoolvakanties op vakantie kan door de specifieke aard van het beroep van (één van) de ouders. Denkt u bijvoorbeeld aan de agrarische sector of de horeca.

In dat geval mag de directeur uw kind eenmaal per schooljaar vrij geven, zodat u toch als gezin op vakantie kunt gaan. Het betreft de enige gezinsvakantie in dat schooljaar. Voegt u bij uw aanvraag een werkgeversverklaring waar de specifieke aard van uw beroep én de verlofperiode duidelijk in staan.

Houdt u verder rekening met de volgende voorwaarden:

- de verlofperiode is maximaal 10 schooldagen;
- de verlofperiode mag niet in de eerste twee weken van het schooljaar of tijdens toetsweken vallen;

Helaas komt het wel eens voor dat een leerling of gezinslid tijdens de vakantie ziek wordt, waardoor de leerling pas later op school kan terugkomen. Om misverstanden te voorkomen is het belangrijk om dan een doktersverklaring uit het vakantieland mee te nemen, waarin staat wat de duur, de aard en de ernst van de ziekte is.

Aanvraagformulieren voor extra verlof buiten de schoolvakanties zijn verkrijgbaar bij de receptie van de school en moeten minimaal zes weken van tevoren ingediend worden bij de betrokken teamleider. Luxe verzuim waarvoor school geen toestemming verleend heeft, wordt aan de leerplichtambtenaar gemeld. Die kan, na het horen van de ouders, proces verbaal opmaken en een boete opleggen.

5. Relatief verzuim

Te laat komen wordt door leerlingen en ouders dikwijls als minder ernstig gezien. Leerlingen en soms ook ouders putten zich uit in het aandragen van verzachtende omstandigheden voor het te laat komen. Toch verstoort te laat komen van leerlingen op indringende wijze het onderwijsleerproces en wil de school dit terugdringen.

Als de leerling te laat is, is de leerling verplicht zich eerst te melden bij de receptie. De receptioniste bepaalt of de leerling met een geldige reden te laat is. De leerling krijgt een briefje mee, waarmee hij in de les toegelaten wordt. Zonder briefje komt de leerling de les niet in.

Zonder geldige reden te laat komen kan een keer gebeuren. Op de CSW kan dit tweemaal, zonder direct gevolg. Daarna wordt aan de leerling een sanctie opgelegd, ook als er volgens de leerling sprake is van een geldige reden (lekke band etc.). Deze sanctie wordt zwaarder naarmate het aantal keren te laat komen toeneemt.

Komt de leerling zes keer of meer te laat, dan krijgen de ouders een brief van school en gaat er een melding naar de leerplichtambtenaar.

Bij negen of meer keer te laat zal de school de leerplichtambtenaar op de hoogte stellen en krijgt de leerling een oproep voor een gesprek met de leerplichtambtenaar. Hij zal hiervan een proces verbaal opmaken en de leerling doorsturen naar Halt, waar een passende afdoening bepaald wordt.

Spijbelen begint meestal onschuldig. Een leerling blijft wel eens een uurtje weg of gaat een paar keer niet naar gymnastiek. Spijbelen kan ook van kwaad tot erger gaan. Als een leerling vaak spijbelt, is er meestal iets aan de hand. Bijvoorbeeld: de sfeer op school is slecht, de leerling wordt gepest of kan de stof niet aan, heeft problemen thuis, of ziet absoluut het nut niet in van een schooldiploma. In het ergste geval gaat hij helemaal niet meer naar school. Vaak weten ouders niet dat hun dochter of zoon spijbelt. Of, als ze het wel weten, denken ze daar niets aan te kunnen doen.

Ouders kunnen wel degelijk iets doen tegen het spijbelen van hun zoon of dochter. Sterker nog, ze moeten daartegen optreden. Zij zijn immers verplicht om hun kinderen naar school te sturen. En ze moeten ervoor zorgen dat ze naar school blijven gaan.

De CSW doet er veel aan om spijbelen tegen te gaan. We proberen snel te reageren als de leerling afwezig is. Zo nodig nemen wij contact op met thuis als de leerling niet is afgemeld. Daarom is het ook nodig, van tevoren bekende absenties zo spoedig mogelijk te melden (denk bijvoorbeeld aan een afspraak met een tandarts, huisarts etc.).

Vanzelfsprekend neemt school maatregelen om herhaaldelijk spijbelen tegen te gaan. Als lichtste sanctie geldt daarbij dat één gespijbeld uur, dubbel wordt ingehaald.

Wanneer de leerling zes uren ongeoorloofd afwezig is geweest, krijgen de ouders een brief van school en gaat er een melding naar de leerplichtambtenaar.

Als de leerling zijn gedrag niet aanpast en blijft spijbelen, zal de school bij negen keer spijbelen de leerplichtambtenaar op de hoogte stellen en krijgt de leerling een oproep voor een gesprek met de leerplichtambtenaar. Hij zal hiervan een proces verbaal opmaken en de leerling doorsturen naar Halt, waar een passende afdoening bepaald wordt.

6. Nog enkele aandachtspunten

Sommige leerlingen menen door calculerend gedrag een dreigende sanctie bij te laat komen of spijbelen te ontlopen. Zo menen leerlingen bij een dreigende verwijzing naar Halt wegens frequent te laat komen, dat het gunstiger is om het gehele uur te spijbelen in plaats van zich als te laatkomer in de les te melden. Dit calculerend gedrag zal door passende sancties ontmoedigd worden.

Soms gebeurt het dat er lessen vervallen en dat de leerling van ver moet komen. In zo'n geval kan het zijn dat de reistijd om op school te komen langer is dan de lestijd. Het hardnekkig misverstand bestaat dat een leerling in deze situatie de lessen mag verzuimen.

Het zal na het lezen van de eerdere informatie in deze brochure geen verbazing wekken dat ook in deze situatie op een leerling de plicht rust om op school de lessen bij te wonen, die niet vervallen.

Ook al geeft u als ouders toestemming om thuis te blijven, toch is er dan sprake van ongeoorloofd verzuim.

De CSW wil met een actief verzuimbeleid meehelpen om vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan. De CSW vraagt daarin ook de medewerking van u als ouders. In dit schrijven kunt u een aantal handreikingen lezen en kennis nemen van de regels betreffende schoolverzuim op de CSW.

Hebt u vragen of opmerkingen? U kunt altijd contact opnemen met de betrokken teamleider.

Middelburg, november 2009